

สังเคราะห์งานวิจัย

ฉบับที่ 4 ประจำเดือน เมษายน 2566

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เบญจพร ประจง
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สถาบันวิจัยและพัฒนา มีบทสังเคราะห์งานวิจัยที่น่าสนใจ มาฝากผู้อ่านทุกท่านฉบับนี้เป็นงานวิจัย เรื่อง การพัฒนา และเพิ่มมูลค่าสินค้าชุมชน : ภาพปะติดจากเสื่อกก ชุมชนท่าแจลบ ตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เป็นผลงานวิจัย ของผู้ช่วยศาสตราจารย์เบญจพร ประจง และคณาจารย์

สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยได้รับ งบประมาณสนับสนุนจากกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประจำปีงบประมาณ 2564 ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวมีแนวคิดมาจากความตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้นำองค์ความรู้ ในด้านศิลปะและการออกแบบมาสร้างสรรค์สร้างงานวิจัย โดยเริ่มจากการศึกษางานหัตถกรรมทอเสื่อจันทบูร ในด้านของผลิตภัณฑ์จากเสื่อกกประเภทภาพประดับตกแต่งผนังของชุมชนท่าแจลบ ตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จากนั้นจะเชื่อมโยงข้อมูลสู่การตลาด การสร้างสรรค์ภาพปะติดด้วย เสื่อกก จนเกิดองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์สำหรับชุมชนฯ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ 1) เพื่อทดลอง ใช้เสื่อกกสร้างสรรค์ภาพปะติด 2) เพื่อสร้างสรรค์ผลงานภาพปะติดประดับผนังด้วยเสื่อกกให้กับ ชุมชนท่าแจลบ

วิธีดำเนินการวิจัยเริ่มจากสำรวจและศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์และข้อมูลทางสื่อต่าง ๆ การสำรวจข้อมูลลักษณะทางกายภาพ ทัศนียภาพ สิ่งแวดล้อมและแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ ของชุมชน ท่าแจลบ และรูปแบบของภาพปะติดประดับผนังจากเสื่อกกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเสื่อบ้านท่าแจลบ จากนั้นสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลและทบทวนเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Guide) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากนั้นดำเนินการถอดบทเรียน (Lesson Transcription) เพื่อทดลองสร้างผลงานภาพปะติดด้วยเสื่อกก โดยนำเศษเสื่อชิ้นเล็ก ๆ ที่เหลือทิ้งจากการแปรรูป ผลิตภัณฑ์เสื่อมาปะติดภาพบนผ้าใบ (Canvas) เป็นรูปภาพที่มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชน เพื่อเป็นผลงานต้นแบบ จำนวน 10 ชิ้นงาน แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านทัศนศิลป์ และการออกแบบประเมินความเหมาะสมในการสร้างสรรค์ผลงานต้นแบบฯ โดยพิจารณาจากลักษณะ รูปแบบ เนื้อหา เทคนิค ความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชน ความมีคุณค่า - ราคา และความเป็นไปได้ ในการผลิตและจำหน่ายตามลำดับ และได้ดำเนินการคืนข้อมูลสู่ชุมชนซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ของชุมชนต่อไป

สถาบันวิจัยและพัฒนา
มรภ รำไพพรรณี

039-319-111 ต่อ 10800
086-440-2639

research_rbru2010
@hotmail.com

ผลการวิจัย พบว่า ในการนำองค์ความรู้ด้านทัศนศิลป์มาสร้าง
สรรค์ด้วยเทคนิคการปะติดกับเศษเสื่ออกที่ได้จากการลงพื้นที่
ชุมชนซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สะท้อน
ถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยอาศัยแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์
ตลอดจนการสร้างมูลค่าเพิ่มที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา
ผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความงดงาม
และทรงคุณค่าเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน
ซึ่งนอกจากจะเป็นการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ให้

เสื่อมสลายไปตามกาลเวลาแล้ว ยังเป็นการพยายามดำเนินงานของกลุ่มอาชีพเพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเองได้
เป็นชุมชนเข้มแข็ง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นรากฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้ยั่งยืนต่อไป

ภาพที่ 1 : ผลงานต้นแบบประเภทภาพปะติดเศษเสื่ออกบนผ้าใบที่เสร็จสมบูรณ์จำนวน 10 ชิ้น

ภาพที่ 2 : บรรยาการการค้นข้อมูลงานวิจัยให้กับสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเสื้อบ้านท่าแฉลบ

นอกเหนือจากผลการวิจัยดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยมีแนวคิดหรือข้อเสนอแนะเพื่อการขยายผลหรือต่อยอดงานวิจัยที่คาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อไปคือ

- 1) ร่วมมือกับชุมชนในการร่วมกันพัฒนารูปแบบสินค้าจากเสื้อจันทบูรให้มีรูปแบบที่หลากหลายแปลกใหม่ มีประโยชน์ใช้สอยเหมาะกับการใช้งานในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น
- 2) สร้างเครือข่ายในการจัดแสดงผลงานและผลิตภัณฑ์ในแต่ละชุมชนเพื่อให้เกิดกิจกรรมและวางจำหน่ายสินค้าตามศูนย์จำหน่ายและศูนย์แสดงสินค้าให้กับนักท่องเที่ยว
- 3) ควรนำงานวิจัยไปบูรณาการกับการเรียนการสอนกับนักศึกษา เช่น ในรายวิชาศิลปะพื้นบ้าน การออกแบบของที่ระลึก เพื่อให้คนรุ่นใหม่ตระหนักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาให้เกิดการอนุรักษ์ และช่วยกันหาแนวทางในการพัฒนางานประยุกต์ศิลป์จากเสื้อจันทบูรต่อไป

ข้อมูลจาก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เบญจพร ประจง หัวหน้าโครงการวิจัย
หมายเลขติดต่อ 097-018-1049

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนวัฒน์ กั้นภัย คณะวิจัย
หมายเลขติดต่อ 089-601-8453

สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี